

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w dniu 6 lutego 2015 roku (...) S.A. z siedzibą we W. wystąpiła przeciwko G. K. z żądaniem zapłaty kwoty 13.564,12 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 12 lipca 2012 roku do dnia zapłaty należności głównej oraz kwoty 6.587,49 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu pozwu podano, że powódka nabyła od (...) S.A. wierzytelność w stosunku do pozwanej wynikającą z umowy kredytu z dnia 28 kwietnia 2008 roku.

(pozew k. 3-4)

W dniu 23 lutego 2015 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniający w całości powództwo.

(nakaz zapłaty k. 28)

Pozwana złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty występując o oddalenie powództwa w całości.

(sprzeciw pozwanej k. 30)

W dalszym piśmie procesowym datowanym na 11 czerwca 2015 roku pozwana zakwestionowała wysokość roszczenia podaną w pozwie oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia powódki.

(pismo procesowe pozwanej k. 61 - 62)

W piśmie procesowym datowanym na 6 lipca 2015 roku powódka ograniczyła swoje roszczenie do żądania zapłaty kwoty 10.524,24 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu oraz oświadczyła, że w pozostałym zakresie cofa pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Ponadto powódka oświadczyła, że na dochodzoną przez niego sumę składają się następujące kwoty: 6.212,54 zł z tytułu niespłaconego przez pozwaną kapitału kredytu (tj. suma niespłaconych i nieprzedawnionych rat kapitałowych spłaty kredytu), skapitalizowane umowne odsetki kapitałowe w łącznej kwocie 958,36 zł (stopa procentowa 21,9% w stosunku rocznym) oraz skapitalizowane odsetki umowne za opóźnienie w zapłacie rat kapitałowych, w łącznej kwocie 3.353,34 zł (stopa procentowa odpowiadająca czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP).

(pismo procesowe powoda k. 66 - 67)

Wyrokiem z dnia 4 listopada 2015 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt II C 307/15 Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w II Wydziale Cywilnym umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym roszczeń powoda przekraczających sumę 10.524,24 złote z odsetkami ustawowymi od dnia 6 lutego 2015 roku, zasądził od G. K. na rzecz (...) Spółki akcyjnej z siedzibą we W. sumę 9.602,23 złote z odsetkami ustawowymi od dnia 6 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, sumę 375,61 złotych z tytułu kosztów procesu, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz przyznał i nakazał wypłacić z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz radcy prawnego D. D. sumę 2.952 złote z tytułu wynagrodzenia za pełnienie funkcji pełnomocnika z urzędu pozwanej. (wyrok – k. 109).

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 28 kwietnia 2008 roku (...) Bank S.A. zawarł z G. K. umowę kredytu. Zgodnie z treścią § 1 umowy wyżej wskazany bank udzielił G. K. kredytu konsumenckiego na sumę 17.230,84 zł, który pozwana zobowiązała się spłacać w okresie od 28 kwietnia 2008 roku do 28 kwietnia 2013 roku.

Zgodnie z treścią § 2 umowy kredytu, z sumy kredytu wskazanej w § 1 umowy kwoty 2.383,73 zł, 3.392,71 zł, 1.941,38 zł, 2.717,37 zł oraz 3.534,11 zł miały zostać przekazane na wskazane w umowie rachunki bankowe, natomiast kwota 2.400 zł miała zostać przekazana pozwanej w formie wypłaty gotówkowej lub przelewu na inny, wskazany przez nią rachunek bankowy.

Załącznik do umowy kredytu stanowił harmonogram spłat kredytu.

(kopia umowy kredytu k. 24-25, kopia harmonogramu spłat kredytu k. 69)

Bank (...) S.A. nabył cały majątek (...) Bank S.A. w wyniku połączenia się tych spółek w 2009 roku.

(informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców dla (...) S.A. – k.23)

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 12 lipca 2012 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. nabyła od Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. m.in. wierzytelność w stosunku do G. K. wynikającą z umowy kredytu z dnia 28 kwietnia 2008 roku.

(okoliczność niesporna, kopia umowy przelewu k. 10-14, kopia wyciągu z załącznika do umowy przelewu k. 18)

Ostatniej wpłaty na poczet spłaty kredytu pozwana dokonała w dniu 23 sierpnia 2011 roku.

(pismo powoda k. 82)

Wyżej opisany kredyt nie został nigdy postawiony przez kredytodawcę w stan natychmiastowej wymagalności.

(okoliczność niesporna)

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż w niniejszej sprawie za udowodnione należy przyjąć zawarcie przez pozwaną z (...) Bank S.A. umowy kredytu z dnia 28 kwietnia 2008 roku, o treści zgodnej z poświadczoną za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda kopią umowy kredytu (k. 24-25). Jak wskazał Sąd Rejonowy pozwana przyznała, że jej podpis figuruje pod wyżej przywołaną umową (wyjaśnienia pozwanej k. 95). Pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów pozwalających na przyjęcie w sposób wiarygodny, że treść jej umowy zawartej z wyżej wskazanym bankiem była inna niż wynikałoby z wyżej przywołanego dokumentu. Twierdzenia pozwanej o tym, że z tytułu kredytu wypłacono jej jedynie sumę 2.000 lub 2.500 zł (k. 113) o tyle nie są sprzeczne z treścią umowy zawartej przez strony, że z jej § 2 wynika, iż jedynie suma 2400 zł miała zostać przez kredytodawcę przekazana bezpośrednio pozwanej, natomiast pozostała część sumy kredytu miała zostać wypłacona przez bank na wskazane przez pozwaną rachunki (można jedynie przypuszczać, że były to rachunki związane z obsługą innych pożyczek i kredytów zaciągniętych przez pozwaną, a zatem kredyt udzielony pozwanej przez G. M. Bank miał służyć spłacie zobowiązań pieniężnych pozwanej wobec innych podmiotów).

W wyniku zawarcia wyżej przywołanej umowy po stronie pozwanej powstało zobowiązanie do spłaty należności z tytułu kredytu konsumenckiego, w rozumieniu przepisów obowiązującej w dacie zawarcia umowy ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. nr 100, poz. 1081) - w ratach, których termin określono w harmonogramie spłat (k. 76), złożonym do akt sprawy przez stronę powodową, którego wiarygodności powódka nie zakwestionowała.

W wyniku sukcesji generalnej roszczenie banku (...) S.A. o spłatę przez pozwaną wyżej opisanego kredytu przeszło na Bank (...) S.A., a następnie – w wyniku przelewu – na powodową spółkę.

Powód cofnął częściowo pozew w zakresie dotyczącym sum przekraczających kwotę 10.524,24 zł i odsetek ustawowych od tej kwoty za okres od dnia złożenia pozwu (tj. od 6 lutego 2015 roku). Cofnięcie to, połączone ze zrzeczeniem się roszczenia w tym samym zakresie, było prawnie skuteczne, a jego konsekwencją było umorzenie postępowania w tej samej części, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c..

W związku z podniesionym przez pozwaną zarzutem przedawnienia roszczenia powoda Sąd Rejonowy wskazał, że stosownie do treści art. 118 k.c. roszczenie to – jako związane z działalnością gospodarczą prowadzoną przez bank będący kredytodawcą – przedawnia się z upływem 3 lat. Sąd wskazał, że niesporne było w niniejszej sprawie to, że wyżej opisany kredyt nigdy nie został wypowiedziany (tj. postawiony w stan natychmiastowej wymagalności) przez kredytodawcę, tj. nie doszło do zastosowania przepisu art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim z 2001 roku. Oznacza to, że pozwana była zobowiązana do spłacania na rzecz kredytodawcy (a potem na rzecz jego następców prawnych) kolejnych rat kredytu zgodnie z harmonogramem spłat (k. 69 akt sprawy). Zobowiązanie pozwanej do spłaty każdej kolejnej raty stawało się wymagalne z nadejściem dnia określonego w harmonogramie spłaty, a odpowiadające temu zobowiązaniu roszczenie kredytodawcy przedawniało się po upływie 3 lat od dnia wymagalności danej raty. Oznacza to, że przed dniem złożenia pozwu w sprawie niniejszej, tj. przed dniem 6 lutego 2015 roku, z uwagi na treść art. 118 k.c. przedawniły się roszczenia o spłatę rat oznaczonych w harmonogramie numerami od 1 do 45, tj. do raty płatnej w dniu 28 stycznia 2012 roku włącznie. Roszczenia o spłatę rat kredytu oznaczonych numerami od 46 (rata płatna w dniu 28 lutego 2012 roku) do 60 (rata płatna w dniu 28 kwietnia 2013 roku) nie uległy przedawnieniu, gdyż przed upływem 3-letniego terminu przedawnienia doszło do przerwania biegu przedawnienia na skutek złożenia pozwu w niniejszej sprawie (art. 123 pkt. 1 k.c.).

Sąd Rejonowy uznał, że na pozwanej nadal spoczywa wymagalne zobowiązanie do zapłaty na rzecz powoda (jako następcy prawnego kredytodawcy) kwoty stanowiącej sumę niespłaconych rat kredytu o numerach od 46 do 60, tj. zobowiązanie do wykonania umowy zawartej na podstawie art. 2 ustawy z 2001 roku o kredycie konsumenckim. Zgodnie z treścią harmonogramu spłat (k. 76 akt sprawy), na każdą z tych rat składała się określona część pozostałego do spłaty kapitału kredytu (tzw. rata kapitałowa) oraz odsetki kapitałowe, tj. odsetki za korzystanie z kapitału kredytu w okresie przed datą wymagalności danej raty.

Suma nieprzedawnionej należności pozwanej z tytułu spłaty kapitału kredytu to suma rat kapitałowych o numerach od 46 do 60, wynosząca 6.212,54 zł (360,91 + 374,83 + 374,78 + 384,96 + 389,11 + 399,08 + 403,98 + 411,59 + 421,25 + 427,30 + 436,74 + 443,59 + 451,96 + 462,18 + 469,89).

Ponadto, na pozwanej spoczywało zobowiązanie do pokrycia odsetek kapitałowych, tj. odsetek umownych za korzystanie z nieprzedawnionej sumy kapitału w okresie przed datą wymagalności kolejnych rat (są to zatem odsetki od malejącej kwoty niewymagalnego jeszcze kapitału, za okres do dnia 28 kwietnia 2013 roku, tj. do daty wymagalności ostatniej z rat). Stosownie do treści § 3 pkt. 2 umowy kredytu stopa odsetek kapitałowych w dacie zawarcia umowy została określona na 21,90% w stosunku rocznym (k. 24) i nie zostało wykazane, aby uległa ona zmianie w późniejszym okresie w wyniku jednostronnego oświadczenia kredytodawcy lub zgodnego oświadczenia obydwu stron umowy. Zarazem jednak, stosownie do treści art. 359 §2¹ k.c., maksymalna wysokość tychże odsetek nie mogła przekraczać 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP. Okoliczność tę nie w pełni uwzględnił powód w złożonym przez siebie zestawieniu (k. 73 odwrót), gdyż pominął to, iż począwszy od dnia 7 lutego 2013 roku stopa oprocentowania kredytu lombardowego NBP wynosiła 5,25% w stosunku rocznym (Dz. Urz. NBP poz. 2 z 2013 roku), a zatem odsetki umowne w tym okresie nie mogły przekraczać 21 %. Z kolei od dnia 7 marca 2013 roku stopa oprocentowania kredytu lombardowego NBP wynosiła 4,75% w stosunku rocznym (Dz. Urz. NBP poz. 3 z 2013 roku), a zatem odsetki umowne w tym okresie nie mogły przekraczać 19 %. Powód w złożonym przez siebie zestawieniu pominął także i to, że roszczenie o zapłatę odsetek kapitałowych za okres od 29 stycznia 2012 roku do 5 lutego 2012 roku uległo przedawnieniu przed dniem złożenia pozwu w sprawie niniejszej.

Wobec powyższego, prawidłowe obliczenie skapitalizowanych odsetek umownych od niewymagalnego lecz również nieprzedawnionego kapitału, za okres od 6 lutego 2012 roku do 28 kwietnia 2013 roku, przedstawia się w sposób następujący (odsetki z pozycji od 1 do 12 zostały obliczone według stopy 21,90% w stosunku rocznym):

1. odsetki za okres od 6 do 28 lutego 2012 roku od kwoty 6.212,54 zł wynoszą 85,73 zł,
2. odsetki za okres od 29 lutego 2012 roku do 28 marca 2012 roku od kwoty 5.851,63 zł wynoszą 101,82 zł,
3. odsetki za okres od 29 marca 2012 roku do 28 kwietnia 2012 roku od kwoty 5.476,80zł wynoszą 101,89 zł,
4. odsetki za okres od 29 kwietnia 2012 roku do 28 maja 2012 roku od kwoty 5.102,02zł wynoszą 91,84 zł,
5. odsetki za okres od 29 maja 2012 roku do 28 czerwca 2012 roku od kwoty 4.717,06 zł wynoszą 87,74 zł
6. odsetki za okres od 29 czerwca 2012 roku do 28 lipca 2012 roku od kwoty 4.327,95zł wynoszą 77,90 zł,
7. odsetki za okres od 29 lipca do 29 sierpnia 2012 roku od kwoty 3.928,87zł wynoszą 73,08 zł,
8. odsetki za okres od 29 sierpnia do 28 września 2012 roku od kwoty 3.524,89zł wynoszą 65,56 zł,
9. odsetki za okres od 29 września do 28 października 2012 roku od kwoty 3.113,30 zł wynoszą 56,04 zł,
10. odsetki za okres od 29 października 2012 roku do 28 listopada 2012 roku od kwoty 2.691,25zł wynoszą 50,06 zł,
11. odsetki za okres od 29 listopada 2012 roku do 28 grudnia 2012 roku od kwoty 2.263,95zł wynoszą 40,75 zł,
12. odsetki za okres od 29 grudnia 2012 roku do 28 stycznia 2013 roku od kwoty 1.827,21zł wynoszą 33,99 zł,
13. odsetki za okres od 29 stycznia 2013 roku do 28 lutego 2013 roku (przy czym do 6 lutego 2013 roku wg stopy procentowej 21,9%, a od 7 lutego 2013 roku wg stopy procentowej 21% w stosunku rocznym) od kwoty 1.383,62zł wynoszą 24,98 zł,
14. odsetki za okres od 1 do 28 marca 2013 roku (przy czym za okres do 6 marca 2013 roku wg stopy procentowej 21%, a od 7 marca 2013 roku wg stopy procentowej 19% w stosunku rocznym) od kwoty 931,66zł wynoszą 13,89 zł,
15. odsetki za okres od 29 marca 2013 roku do 28 kwietnia 2013 roku (przy stopie procentowej 19% w stosunku rocznym) od kwoty 469,48zł wynoszą 7,58 zł.

Łącznie wyżej opisane odsetki kapitałowe stanowią sumę 912,85 zł.

Stosownie do treści § 8 pkt. 2 umowy kredytu pozwana zobowiązała się do zapłaty odsetek za opóźnienie w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP. Powód ostatecznie domagał się zapłaty przez pozwaną skapitalizowanych odsetek od wymagalnych już rat kapitałowych od dnia następującego po dacie wymagalności danej raty do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu (k. 74 akt sprawy). Odsetki tego rodzaju powodowi przysługują, jednakże powód błędnie obliczył je na sumę wynoszącą aż 3.353,34 zł. Prawidłowo obliczone i zsumowane odsetki za opóźnienie w zapłacie kapitału kredytu za okres do dnia 5 lutego 2015 roku dają sumę 2.476,84 zł. Szczegółowy sposób obliczenia tych odsetek przedstawia się następująco (z uwzględnieniem kolejnych zmian wysokości odsetek maksymalnych, tj. zmian stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP):

1. odsetki maksymalne za okres od 29 lutego 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni (...)) od kwoty 360,91zł wynoszą 197,22 zł,
2. odsetki maksymalne za okres od 29 marca 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni = (...)) od kwoty 374,83zł wynoszą 197,67 zł,

3. odsetki maksymalne za okres od 29 kwietnia 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni = (...)) od kwoty 374,78zł wynoszą 190,01 zł,
4. odsetki maksymalne za okres od 29 maja 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni = 983) od kwoty 384,96zł wynoszą 187,38 zł,
5. odsetki maksymalne za okres od 29 czerwca 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni = 952) od kwoty 389,11zł wynoszą 181,13 zł,
6. odsetki maksymalne za okres od 29 lipca 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni = 922) od kwoty 399,08zł wynoszą 177,57 zł,
7. odsetki maksymalne za okres od 29 sierpnia 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 891) od kwoty 403,98zł wynoszą 171,18 zł,
8. odsetki maksymalne za okres od 29 września 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 860) od kwoty 411,59zł wynoszą 165,66 zł,
9. odsetki maksymalne za okres od 29 października 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 830) od kwoty 422,05zł wynoszą 161,20 zł,
10. odsetki maksymalne za okres od 29 listopada 2012 do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 799) od kwoty 427,30zł wynoszą 154,38 zł,
11. odsetki maksymalne za okres od 29 grudnia 2012 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 769) od kwoty 436,74zł wynoszą 149,45 zł,
12. odsetki maksymalne za okres od 29 stycznia 2013 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 738) od kwoty 443,59zł wynoszą 143,35 zł,
13. odsetki maksymalne za okres od 1 marca 2013 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 707) od kwoty 451,96zł wynoszą 137,88 zł,
14. odsetki maksymalne za okres od 29 marca 2013 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 679) od kwoty 462,18zł wynoszą 134,11 zł,
15. odsetki maksymalne za okres od 29 kwietnia 2013 roku do 5 lutego 2015 roku (ilość dni 648) od kwoty 469,48zł wynoszą 128,65 zł.

Łączne zobowiązanie pozwanej w stosunku do powoda dotyczy zatem zapłaty sumy 9.602,23 zł (należność główna 6212,54 zł + odsetki kapitałowe 912,85 zł + skapitalizowane odsetki za opóźnienie 2.476,84 zł).

Sąd Rejonowy wskazał, że wyżej przywołana wysokość zobowiązania pozwanej wynika wprost z treści umowy stron, będącego załącznikiem do tej umowy harmonogramu spłaty kredytu i przepisów prawa. Stosownie do treści art. 6 k.c. to na pozwanej spoczywał ciężar udowodnienia, że tak obliczone zobowiązanie wygasło w całości lub w części, w szczególności na skutek spełnienia świadczenia. Przerzucanie w tym zakresie ciężaru dowodu na powoda będącego wierzycielem nie znalazło żadnego uzasadnienia. To pozwana, jako dłużniczka, powinna wykazać, czy i w jakiej części wykonała spoczywające na niej zobowiązanie. Pozwana nie tylko okoliczności tej nie wykazała, ale wręcz przyznała w trakcie jej przesłuchania w charakterze strony, że nie pamięta, jak długo spłacała kredyt i kiedy zapłaciła ostatnią ratę (k. 106). Pozwana nie była w stanie określić, czy i w jakiej części wykonała wyżej opisane zobowiązanie pieniężne.

Sąd Rejonowy wskazał również, że wniosek pozwanej o zobowiązanie pierwotnego wierzyciela – Banku (...) S.A. – do złożenia ksiąg bankowych i wszystkich dokumentów (w tym dowodów wpłat) z okresu trwania umowy kredytowej

musiał podlegać oddaleniu, jako pozbawiony podstawy prawnej i sprzeczny z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn. poz. 128 z 2015 roku). Jedyne przepisy umożliwiające sądowi cywilnemu zobligowanie banku do złożenia informacji objętej tajemnicą bankową, to przepis art. 105 ust. 1 pkt. 2d), który dotyczy postępowań spadkowych i dotyczących podziału majątku wspólnego małżonków i z pewnością nie znajduje zastosowania w sprawie niniejszej. Wobec powyższego, żądanie od banku informacji i dokumentów objętych tajemnicą bankową w postępowaniu cywilnym innymi niż postępowania dotyczące spraw określonych w wyżej przywołanym przepisie stanowiłoby naruszenie art. 104 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Wobec powyższego, Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powódki sumę 9.602,23 zł. W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Na podstawie art. 481 i 482 k.c. Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powódki dalsze odsetki ustawowe od wyżej wskazanej łącznej sumy należności (9.602,23 zł) za okres od dnia złożenia pozwu (tj. od 6 lutego 2015 roku) – w całym okresie od dnia 6 lutego 2015 roku odsetki ustawowe pozostają niższe od odsetek maksymalnych, tj. od czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c.. Powódka była stroną wygrywającą proces w 47,65% (9.602,23 zł : 20.151,61 zł) i w takiej samej części pozwana obciążyła koszty procesu. Powódka poniosła koszty procesu w łącznej wysokości wynoszącej 3.425 zł (opłata sądowa od pozwu 1.008 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym 2.400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł), z kolei po stronie pozwanej powstały koszty procesu w kwocie 2.400 zł (związane z zastępstwem procesowym po stronie pozwanej udzielonym z urzędu). Łączne koszty procesu wyniosły zatem 5.825 zł, z czego pozwana powinno obciążyć 47,65% (2.775,61 zł), skoro jednak jej udziału w sprawie dotyczą koszty wynoszące 2.400 zł, do zapłaty na rzecz powoda pozostała różnica wynosząca 375,61 zł (2.775,61 zł – 2.400 zł).

Niepokryte w żadnej części wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu (2.400 zł, powiększone o podatek od towarów i usług w stawce 23%, co daje sumę 2.952 zł) podlegało pokryciu z funduszy Skarbu Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo, to jest zasądzającej od G. K. na rzecz (...) Spółki akcyjnej z siedzibą we W. sumę 9.602,23 złote wraz z odsetkami ustawowymi oraz sumę 375,61 złotych tytułem kosztów procesu.

G. K. zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 105 ust. 1 pkt 2d ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe w zw. z art. 6 k.c. poprzez wskazanie, iż żądanie od banku informacji i dokumentów objętych tajemnicą bankową w postępowaniu cywilnym innym niż postępowania dotyczące spraw określonych w przywołanym przepisie stanowiłoby naruszenie art. 104 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, co doprowadziło do częściowego uwzględnienia powództwa;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 105 ust. 1 pkt 2d w zw. z art. 104 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe przez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż jest to jedyny przepis umożliwiający sądowi cywilnemu zobligowanie banku do złożenia informacji objętej tajemnicą bankową, podczas gdy sąd, w wypadku gdy o przedstawienie informacji wnosi strona umowy tajemnica bankowa nie obowiązuje, zaś sąd powinien stosować art. 233 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.;
3. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 6 k.c. oraz art. 233 k.p.c. i wskazanie, że pozwana nie udowodniła, iż zobowiązanie wygasło w całości lub w części wskutek dokonywania wpłat wobec pierwotnego wierzyciela w sytuacji oddalenia wniosku dowodowego pozwanej zmierzającego do wykazania tych okoliczności pomimo wskazani, że pozwana była stroną umowy i oparcia wniosku na art. 248 w zw. z art. 249 k.p.c.;

4. naruszenie przepisów postępowania poprzez – art. 248 oraz 249 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i zwrócenie się przez Sąd pismem z dnia 9 września 2015 roku z prośbą o nadesłanie w terminie 14 dni całości ksiąg bankowych, a także wszystkich dokumentów rozliczenia przedmiotowej umowy kredytu gotówkowego, w tym potwierdzeń wpłat, podczas gdy pozwana będąc stroną przedmiotowej umowy jako podstawę prawną wskazała art. 248 w zw. z art. 249 k.p.c., w związku z czym informacje i żądane dokumenty nie były objęte tajemnicą bankową.

Pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w tej części, przyznanie pełnomocnikowi pozwanej kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz o zwolnienie pozwanej od opłaty od apelacji. Wniosła również o ponowne rozpoznanie postanowienia Sądu z dnia 27 października 2015 roku i tym samym o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu jak w pkt 3 postanowienia z dnia 8 września 2015 roku wskazując bankowi (...) S.A. jako podstawę prawną żądania art. 248 k.p.c. w zw. z art. 249 k.p.c. oraz zaznaczając, iż pozwana była stroną przedmiotowej umowy, stąd informacje te nie są objęte tajemnicą bankową [apelacja pozwanej – k. 125 – 126v].

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym [odpowiedź na apelację – k. 131 – 132v].

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik pozwanej sprecyzował wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 9.603 złote i poparł apelację [protokół rozprawy apelacyjnej – k. 141].

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, Sąd Okręgowy nie dopatrzył się uchybień dotyczących przepisów proceduralnych, jak również naruszenia przez Sąd I instancji wskazanych przepisów prawa materialnego.

Wskazać należy, że wbrew pogładowi wyrażonemu w odpowiedzi na apelację błędna wykładnia przepisów prawa materialnego może wyjątkowo prowadzić do naruszenia przepisów postępowania, jeśli dotyczy przepisów wprowadzających ograniczenia dowodowe.

Pełnomocnik pozwanej zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 233 k.p.c. bez dostatecznego sprecyzowania na czym to naruszenie polega, w szczególności bez wskazania, którego z paragrafów art. 233 k.p.c. naruszenie zarzuca. Tymczasem skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tylko to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie naruszył zasady zawartej w art. 233 § 1 k.p.c.. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą dla siebie skutki prawne. Wielokrotnie Sąd Najwyższy wskazywał, że dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 §1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujących się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu w tym zakresie, a w szczególności wskazanie jakie kryteria oceny naruszył Sąd przy ocenie zebranych dowodów uznając ich wiarygodność lub odmawiając im takiego charakteru (Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 970/00, Lex nr 52753). Tylko w przypadku gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych związków przyczynowo – skutkowych, przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W rozumowaniu Sądu Rejonowego trudno dopatrzeć się uchybienia wskazanym regułom.

W ocenie Sądu Okręgowego pełnomocnik pozwanej nie podał również wskazaniu przyczyn dyskwalifikujących postępowanie dowodowe Sądu Rejonowego z punktu widzenia art. 233 § 2 k.p.c.. Wprawdzie w pismach z dnia 11 czerwca 2015 roku (k. 61) i z 3 sierpnia 2015 roku (k. 75) pełnomocnik pozwanej wnosił o zobowiązanie do złożenia dokumentacji związanej ze sposobem rozliczenia wpłat pozwanej od początku trwania umowy (w tym w postaci całości ksiąg bankowych) strony powodowej, a nie banku, ale zarzuty apelacyjne odnoszą się wyłącznie do zaniechania przez Sąd uzyskania dokumentów bankowych z Banku (...) (poprzednio G. M. Banku). Tym samym ewentualne naruszenie art. 233 § 2 k.p.c. pozostaje poza zakresem badania przez Sąd Okręgowy jako odnoszące się do przepisu proceduralnego. Zauważyć należy jedynie, że zobowiązanie strony do złożenia określonych dowodów winno mieć miejsce w sytuacji gdy strona przeciwna, powołująca się na te dowody, ich nie posiada i nie ma możliwości ich uzyskania. Tylko w razie zasadnego nałożenia na stronę obowiązku przedstawienia danego dowodu sąd może oceniać znaczenie odmowy jego przedstawienia. Nadto powódka wskazała w piśmie z dnia 24 września 2015 roku przyczyny, dla których nie jest w stanie uczynić zadość zobowiązaniu Sądu, które następnie zostało uchylone.

Pełnomocnik pozwanej zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 104 i 105 ustawy Prawo bankowe (tekst jedn. poz. 128 z 2015 roku). Zarzuty apelacji w istocie koncentrują się wokół wyrażonego przez pozwaną poglądu, iż art. 105 ust. 1 pkt 2d ustawy Prawo bankowe nie jest jedyną podstawą umożliwiającą zwrócenie się do banku o udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową, a sąd o udzielenie informacji objętych tajemnicą winien zwrócić się do banku w trybie art. 248 i 249 k.p.c..

Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje. Przepis art. 104 ust. 1 Prawa bankowego wprowadza tzw. zasadę maksymalizmu, zgodnie z którą zakresem przedmiotowym tajemnicy bankowej są objęte wszystkie informacje, poza wyjątkami przedmiotowymi określonymi w art. 104 ust. 2 tejże ustawy oraz wyjątkami dotyczącymi udzielania określonych informacji ściśle określonym podmiotom, uprawnionym do tego z mocy ustawy (art. 105 ust. 1 i 2 cyt. ustawy) jak wskazano w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 20 maja 2008 roku I SA/Kr 115/08.

Sąd Rejonowy prawidłowo wskazał, że wniosek pozwanej o zobowiązanie pierwotnego wierzyciela – Banku (...) S.A. – do złożenia ksiąg bankowych i wszystkich dokumentów (w tym dowodów wpłat) z okresu trwania umowy kredytowej musiał podlegać oddaleniu, jako pozbawiony podstawy prawnej i sprzeczny z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn. poz. 128 z 2015 roku). Zgodzić się należy, że jedyny przepis umożliwiający sądowi cywilnemu zobligowanie banku do złożenia informacji objętej tajemnicą bankową, to przepis art. 105 ust. 1 pkt. 2d), który dotyczy postępowań spadkowych i dotyczących podziału majątku wspólnego małżonków i z pewnością nie znajduje zastosowania w sprawie niniejszej. Wobec powyższego żądanie od banku informacji i dokumentów objętych tajemnicą bankową w postępowaniu cywilnym innym niż postępowania dotyczące spraw określonych w wyżej przywołanym przepisie stanowiłoby naruszenie art. 104 ust. 1 ustawy Prawo bankowe. Wbrew stanowisku pełnomocnika pozwanej wskazane przepisy prawa bankowego mają charakter norm szczególnych względem przepisów art. 248 oraz 249 k.p.c., a zatem wykluczają ich zastosowanie. Tym samym za nietrafione należy uznać powołanie się przez pełnomocnika pozwanej na art. 248 oraz 249 k.p.c.. Zgodnie z art. 248 § 1 k.p.c. każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne. Zgodnie zaś z art. 249 § 1 k.p.c. w sprawach dotyczących przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego, w razie powołania się jednej ze stron na księgi i dokumenty przedsiębiorstwa, należy je przedstawić sądowi, jeżeli sąd uzna wyciąg za niewystarczający. Sformułowanie „informacje niejawne” rozumieć należy szeroko, a zatem również jako informacje objęte tajemnicą zawodową, czy bankową, a systematyka kodeksowa wskazuje, że wyłączenie to ma zastosowanie również w przypadku dokumentów przedsiębiorstwa z art. 249 k.p.c.. Nadto Sąd Rejonowy uchylił punkt 3 postanowienia z dnia 8 września 2015 roku, i oddalił wniosek pozwanej o zwrócenie się do Banku (...) celem udzielenia informacji po tym jak bank odmówił udzielenia przedmiotowej informacji prosząc jednocześnie o

wskazanie podstawy prawnej żądania złożenia wszystkich dokumentów, w tym potwierdzeń wpłat oraz całości ksiąg bankowych z okresu trwania umowy.

Pełnomocnik pozwanej podkreślał w apelacji, że tajemnica bankowa nie obowiązuje w razie żądania informacji przez stronę umowy zawartej z bankiem. Wprawdzie art. 104 ust. 4 prawa bankowego przewiduje, że zachowanie tajemnicy bankowej nie obowiązuje banku wobec osoby, której dotyczą informacje objęte tajemnicą, ale osobom trzecim mogą one zostać ujawnione, z zastrzeżeniem art. 105, 106a i 106b, wyłącznie gdy osoba, której informacje te dotyczą, na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie lub jednostce organizacyjnej. Sąd poza przypadkiem uregulowanym w art. 105 ust. 1 pkt 2d jest taką „osobą trzecią”, jak słusznie podniósł pełnomocnik powódki. Tymczasem upoważnienia takiego pozwana nie przekazała, a brak jest podstaw do uznania za skuteczne dorozumianego upoważnienia wynikającego ze stanowiska procesowego. Decyzji procesowej Sądu Rejonowego o oddaleniu wskazanego wniosku dowodowego jako wynikającej z prawidłowej wykładni wskazanych przepisów prawa bankowego nie sposób zatem zarzucić obrazy procedury.

Równie nietrafiony okazał się podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 6 k.c., w szczególności, że w teźże apelacji pełnomocnik pozwanej stwierdził i przyznał, iż w istocie to na pozwanej spoczywał ciężar udowodnienia, że obliczone przez stronę powodową zobowiązanie wygasło w całości lub w części. Udowodnieniu podlegają okoliczności pozytywne, a zatem G. K. miała udowodnić, w jakim zakresie spłaciła zobowiązanie kredytowe, a nie powódka w jakiej części spłaty nie otrzymała. Jak słusznie podniósł pełnomocnik powódki w odpowiedzi na apelację, pozwana miała możliwość samodzielnego zwrócenia się do banku o udostępnienie przedmiotowych dokumentów, a następnie przedłożenia dokumentów do sądu w charakterze dowodu. Postępując w ten sposób pozwana zrealizowałaby ciężar na niej w tym zakresie dowodu. Przede wszystkim jednak to pozwana jako dłużniczka powinna posiadać i być w stanie przedstawić sądowi dowody dokonanych wpłat na rzecz pierwotnego wierzyciela, czego nie uczyniła, próbując przerzucić swój obowiązek na stronę powodową.

Sąd Okręgowy podzielił zatem prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjął je za własne, a wobec braku innych skutecznych zarzutów oddalił apelację pozwanej na podstawie art. 385 k.p.c..

Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego D. D. kwotę 738 złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu udzielonej pozwanej w postępowaniu apelacyjnym. Zgodnie z art. 22³ ust. 1 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982 roku, koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Wysokość wynagrodzenia radcy prawnego reprezentującego pozwaną została obliczona na podstawie stawki minimalnej w § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz. U. z 2002r. Nr 163, poz. 1349) powiększonej o stawkę podatku Vat.

W przedmiocie kosztów postępowania przed sądem II instancji Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. uznając powódkę za stronę wygrywającą. W postępowaniu apelacyjnym powódkę reprezentował radca prawny, a zatem Sąd Okręgowy zasądził na jej rzecz od pozwanej kwotę 600 zł odpowiadającą poniesionemu wynagrodzeniu pełnomocnika według stawki minimalnej określonej w § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002/163/1349 z późn. zm.). Sąd zastosował przepisy wskazanego rozporządzenia ze względu na fakt, iż sprawa została wszczęta również w drugiej instancji przed 1 stycznia 2016 roku, a zatem stosują się do niej przepisy powołanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku zgodnie z art. 21 aktualnego rozporządzenia. Jako wartość przedmiotu zaskarżenia, od której wyliczone zostały wynagrodzenia pełnomocników została wzięta pod uwagę kwota 9.603 zł, którą pełnomocnik pozwanej sprecyzował na rozprawie apelacyjnej.